

Կարգապահական գործ թիվ 1711

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի խորհրդի
2018 թվականի մարտի 15-ի թիվ 71-րդ ԿԳ նիստի

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ ԹԻՎ ԿԳ/51-Ա

**ՓԱՍՏԱԲԱՆ ԱՐԱՅԻԿ ՊԱՊԻԿՅԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

ՀՀ փաստաբանների պալատի (**այսուհետ նաև՝ Պալատ**) խորհուրդը (**այսուհետ նաև՝ Խորհուրդ**), նիստը նախագահող՝ Արայիկ Ղազարյանի, Խորհրդի անդամներ՝ Հրանտ Անանյանի, Մելանյա Առուստամյանի, Սիմոն Բաբայանի, Տիգրան Խուրշուդյանի, Հարություն Հարությունյանի, Նելլի Հարությունյանի, Կարեն Մեժլումյանի, Կարեն Սարգսյանի, Տարոն Սիմոնյանի կազմով,

քարտուղարությամբ՝ Նոննա Համբարձումյանի,
քննության առնելով փաստաբան Արայիկ Պապիկյանին (արտոնագիր՝ 970) (**այսուհետ նաև՝ Պատասխանող**) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը՝

Պ Ա Ր Ձ Ե Ց՝

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.

25.08.2017թ. Պալատ է մուտքագրվել ՀՀ Կոտայքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի (**այսուհետ նաև՝ Դատարան**) դատավոր Հովհաննես Ավագյանի՝ «Դատական սանկցիա կիրառելու վերաբերյալ» 21.08.2017թ. որոշումը (**այսուհետ նաև՝ Որոշում կամ Դատական սանկցիա**), որում նշվել է, որ Դատարանի վարույթում քննվող թիվ ԵԱԴԴ/0051/01/17 քրեական գործով 21.08.2017թ. հերթական դատական նիստում ամբաստանյալ Արթուր Մովսիսյանի պաշտպան Արայիկ Պապիկյանը, առանց նախագահող դատավորի թույլտվության, լքել է դատական նիստերի դահլիճը՝ անավարտ թողնելով հարցաքննությունը: Իր արարքն Արայիկ Պապիկյանը պատճառաբանել է նրանով, որ Դատարանի որոշմամբ իր պաշտպանյալը հեռացվել է դատական նիստերի դահլիճից և ինքը չի կարող մասնակցել դատական նիստին և նույնպես հեռանում է, քանի որ իր պաշտպանյալն իրեն արգելել է:

Դատարանը, գտել է, որ ԵԱԴԴ/0051/01/17 քրեական գործով 21.08.2017թ. դատական նիստի ժամանակ փաստաբան Արայիկ Պապիկյանն իր դատավարական իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն և անհարգելի չի կատարել առանց նախագահողի

թույլտվության՝ դատական նիստերի դահլիճը չլքելու իր դատավարական պարտականությունը, դրանով իսկ խոչընդոտել է դատական նիստի բնականոն ընթացքը՝ անհարգալից վերաբերմունք դրսևորելով դատարանի և դատավարության մասնակիցների նկատմամբ:

Դատարանը նաև հիմնավոր չի համարել փաստաբան Արայիկ Պապիկյանի կողմից իր գործողությունն արդարացնող փաստարկը, այն է՝ իր վստահորդի հանձնարարությունն իր բացակայությամբ չմասնակցել դատական նիստերին՝ նշելով, որ Արայիկ Պապիկյանը չէր կարող ընդունել իր վստահորդի հիշյալ հանձնարարությունը, քանի որ այն ակնհայտ անօրինական է:

Դատարանը գտել է, որ Արայիկ Պապիկյանն իր դատավարական իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն և անհարգելի չի կատարել առանց նախագահողի թույլտվության՝ դատական նիստերի դահլիճը չլքելու իր դատավարական պարտականությունը, որի հետևանքով ոչ միայն անհարգալից վերաբերմունք է դրսևորել դատարանի և դատավարության մասնակիցների նկատմամբ, այլև իր վստահորդի անօրինական հանձնարարությունն ընդունելով՝ խախտել է փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի կանոնները: Դատարանը գտել է, որ փաստաբան Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ պետք է կիրառվի դատական սանկցիա՝ պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ դիմումով դիմելով փաստաբանական պալատ:

2. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.

Պալատի նախագահի 15.09.2017թ. թիվ 295-Ա/ԿԳ-17111 որոշմամբ փաստաբան Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև՝ Օրենք) 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, ինչպես նաև Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 11.02.2012թ. թիվ 1/4-Լ որոշմամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (այսուհետ նաև՝ Կանոնագիրք) 4.1 կետի պահանջների խախտման հատկանիշներով հարուցվել է կարգապահական վարույթ:

20.09.2017թ. կարգապահական գործը հանձնվել է կարգապահական գործը նախապատրաստող անձ Սյուզաննա Գրիգորյանին:

3. Դիմողի և Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները, վկաների ցուցմունքները.

3.1. Դիմողի համառոտ բացատրությունները.

Դիմողը կարգապահական գործի նախապատրաստման ընթացքում բացատրություն չի ներկայացրել: Խորհրդի նիստին Դիմողը չի ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցվել է Խորհրդի նիստի վայրի, օրվա և ժամի մասին:

3.2. Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները.

Կարգապահական գործի նախապատրաստման ընթացքում Պատասխանողը բացատրություն չի ներկայացրել:

Խորհրդի նիստին Պատասխանողը ներկայացել է և իր բացատրությունում նշել հետևյալը:

Դատարանի կողմից դատական սանկցիայի որոշումը կատարվել է գործին մասնակցող դատախազի փաստացի հրահրմամբ և վերջինիս կողմից դատավարական կարգի խախտմամբ: Մասնավորապես, դատախազը նախորդող երկու նիստերին դրսևորել է այնպիսի վարքագիծ, որով հրահրել է Պատասխանողի պաշտպանյալին, ով իր օբյեկտիվ դժգոհությունն է հայտնել, ինչի համար Դատարանի կողմից երկու անգամ նրա նկատմամբ կիրառվել է «նկատողություն» դատական սանկցիան: Վերջին նիստին դատախազի գործողությունները լցրել են Պատասխանողի պաշտպանյալի համբերության բաժակը, քանի որ ինչպես նախորդ նիստերում, այնպես էլ վերջին նիստին դատավարական գործողությունների կատարման ժամանակ դատախազն անդրադառնում էր Ժիրայր Սեֆիլյանին, ով որևէ կարգավիճակով գործին ներգրավված չէր: Պատասխանողի պաշտպանյալը նախկինում մի քանի անգամ պահանջել է դատախազից դադարել անդրադառնալ Ժիրայր Սեֆիլյանին, և եթե սույն գործով մեղադրական եզրակացության շրջանակներում կա հանգամանք, որը կապված է Ժիրայր Սեֆիլյանի հետ, թող դատախազը նրան ներգրավի որպես վկա և հարցաքննի, այլապես ինքը չի ցանկանում մասնակցել թատերական ներկայացման: Երրորդ դատական նիստին Պատասխանողի պաշտպանյալը, ի նշան բողոքի, լքել է դատական նիստերի դահլիճը՝ Պատասխանողին բանավոր կերպով հանձնարարելով իր բացակայության ժամանակ չմասնակցել դատական նիստերին: Առկա է նաև նույն հանձնարարության գրավոր տարբերակը, որտեղ նշված է նաև, որ եթե Պատասխանողը, իր պաշտպանյալի բացակայությամբ, մասնակցի դատական նիստերին, պաշտպանյալը կիրառվի Պատասխանողի ծառայություններից: Իր պաշտպանյալին հետևել է Պատասխանողը և նույնպես լքել է դատական նիստերի դահլիճը: Բացի այդ, հաջորդ երկու դատական նիստերին Պատասխանողը լքել է դատական նիստերի դահլիճը, սակայն Դատարանը նրա նկատմամբ Դատական սանկցիա չի կիրառել: Երրորդ անգամ, երբ Պատասխանողը լքել է դատական նիստերի դահլիճը, Դատարանը դիմել է հանրային պաշտպանի գրասենյակ, որպեսզի Պատասխանողի պաշտպանյալի համար նշանակվի հանրային պաշտպան: Երբ հանրային պաշտպանը ներկայացավ դատական նիստին, Դատարանը հայտարարեց ընդմիջում, հրավիրեց դատախազին և Պատասխանողին և խորհրդակցություն անցկացրեց նրանց հետ դատաքննությունը բնականոն հուն վերադարձնելու համար, ինչից հետո դատախազը վերադարձավ օրինականության դաշտ և դադարեցրեց հրահրիչ և սադրիչ գործողությունները: Հաջորդ երկու դատական նիստերին, երբ Պատասխանողը ներկայացել է դատական նիստին և Դատարանից պահանջել դատական նիստերի դահլիճ վերադարձնել իր պաշտպանյալին, այլապես ինքը կլքի դատական նիստերի դահլիճը և լքել է այն, Դատարանն իր նկատմամբ Դատական սանկցիա չի կիրառել: Պատասխանողը գտնում է, որ իր նկատմամբ Դատարանի կողմից կիրառված Դատական սանկցիան պայմանավորված էր դատախազի հրահրիչ գործողություններով և տեղի էր ունեցել նախքան դատավորի, Պատասխանողի և դատախազի մասնակցությամբ խորհրդակցությունը և խնդրի հարթումը: Խնդիրն ավարտվել է և դատական գործընթացն ընթանում է բնականոն հունով:

Պատասխանողը գտնում է, որ իր վարքագիծն իրավաչափ է, քանի որ ինքը պարտավոր է առաջնորդվել իր պաշտպանյալի հանձնարարություններով, իսկ օրենսդրության հակառակ մեկնաբանությունը դատարանների կամայականության արդյունք է:

3.3. Վկաների ցուցմունքները.

Սույն կարգապահական գործով վկաներ չեն հրավիրվել:

4. Կարգապահական գործ նախապատրաստողի եզրակացությունը, եզրակացության վերաբերյալ առարկությունները և գործի հանձնումը խորհրդին.

15.11.2017թ. կարգապահական վարույթի գործը նախապատրաստող անձ Սյուզաննա Գրիգորյանը կազմել է եզրակացություն:

Կարգապահական գործը խորհրդին է հանձնվել 17.11.2017 թ.:

Խորհրդի նիստը տեղի է ունեցել 15.03.2018թ.՝ ժամը 18:30-ին, ՀՀ փաստաբանների պալատի վարչական շենքում (ք.Երևան, Զաքիյան 7-2, 4-րդ հարկ, թիվ 12 սենյակ):

5. Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.

Կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգի» (այսուհետ՝ Կարգ) 22-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն, Պալատի խորհուրդը հիմք է ընդունում Նախապատրաստողի եզրակացությամբ հաստատված փաստերը, բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործում գտնվող ապացույցները կամ Պալատի խորհրդին ներկայացված լրացուցիչ ապացույցները՝ սույն կարգին համապատասխան գնահատելու արդյունքում Պալատի խորհուրդն այլ եզրահանգման է գալիս:

Խորհուրդը ուսումնասիրելով գործում առկա ապացույցները, հաշվի առնելով նաև Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստերը՝

- Փաստաբան Արայիկ Պապիկյանը հանդիսանում է ԵԱԴԴ/0051/01/17 գործով ամբաստանյալ Արթուր Մովսիսյանի պաշտպանը:
- Թիվ ԵԱԴԴ/0051/01/17 գործով 21.08.2017թ. դատական նիստում ամբաստանյալ Արթուր Մովսիսյանը հայտարարել է, որ ինքը չի ցանկանում մասնակցել դատական նիստին և արգելում է իր պաշտպանին մասնակցել նիստին: Դատարանի որոշմամբ ամբաստանյալ Արթուր Մովսիսյանի նկատմամբ կիրառվել է դատական սանկցիա և վերջինս հեռացվել է դատական նիստերի դահլիճից 3 ժամ ժամանակով, որից հետո Արայիկ Պապիկյանը հայտարարել է, որ ինքը չի կարող մասնակցել դատական նիստին և նույնպես հեռանում է, քանի որ իր պաշտպանյալն իրեն այդպիսի հանձնարարություն է տվել:

Նշված փաստերը հաստատվում են Որոշմամբ, դատական նիստի ձայնագրառման կրիչով, Պատրաստողի բացատրությամբ:

6. Պատասխանողի անձը բնութագրող հանգամանքները.

Պալատի ընդհանուր դեպարտամենտի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն՝ Պատասխանող Արայիկ Պապիկյանը փաստաբան է հանդիսանում 24.10.2009թ., և 2015-2018թթ. ընկած ժամանակահատվածում վերջինիս նկատմամբ 22 անգամ հարուցվել է կարգապահական վարույթ (8 ավարտված վարույթ և 14 ընթացիկ վարույթ), որոնց մեջ չի հաշվարկվում սույն կարգապահական գործը:

Խորհրդի 06.02.2017թ. թիվ ԿԳ/25-Ա, 11.05.2017թ. թիվ ԿԳ/51-Ա, 12.09.2017թ. թիվ ԿԳ/86-Ա, 26.10.2017թ. թիվ ԿԳ/97-Ա, 07.03.2018թ. թիվ ԿԳ/47-Ա որոշումներով Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ հարուցված կարգապահական վարույթները կարճվել են:

Խորհրդի 13.02.2018թ. թիվ ԿԳ/14-Ա որոշմամբ Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ մտած չէ:

Խորհրդի 13.02.2018թ. թիվ ԿԳ/15-Ա որոշմամբ Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 3.1.6, 3.5.1 ենթակետերի և 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ մտած չէ:

Խորհրդի 07.03.2018թ. թիվ ԿԳ/48-Ա որոշմամբ Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ նկատողություն՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման համար, որոշումն ուժի մեջ մտած չէ:

7. Պալատի խորհրդի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.

Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ փաստաբան Արայիկ Պապիկյանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման համար, իսկ օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի պահանջների խախտման մասով կարգապահական վարույթը ենթակա է կարճման հետևյալ պարճառաբանությամբ.

7.1 Կանոնագրքի 4.1 կետի խախտման մասով.

Օրենքի 39-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն՝ փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար:

Կանոնագրքի 4.1 կետի համաձայն՝ փաստաբանը, ով ներկայանում է կամ մասնակցում է գործին դատարանի կամ արբիտրաժային տրիբունալի առջև, պետք է ենթարկվի այդ դատարանի կամ տրիբունալի կողմից կիրառվող վարվելակերպի կանոններին, այդ թվում հարգանքով վերաբերվել դատավորին և դատավարության մյուս մասնակիցներին: Այդ կանոններին ենթարկվելու պարտականությունը չի սահմանափակում փաստաբանի՝ դատավորի կամ արբիտրի գործողությունների դեմ առարկելու կամ այլ դատավարական իրավունքներից օգտվելու հնարավորությունը: Փաստաբանը դատարանի հանդեպ ճշգրիտ հարգանք և համակրանք դրսևորելու հետ միաժամանակ պետք է իր վստահորդի շահերը պաշտպանի անկաշկանդ և անվախ՝ հաշվի չառնելով իր անձնական շահերը կամ ցանկացած հետևանքները, որոնք կպատահեն իր կամ ցանկացած այլ անձի հետ:

Այս կանոնը վկայակոչող է և հղում է պարունակում փաստաբանի և դատարանի

հարաբերությունները կարգավորվող այլ իրավական ակտին, տվյալ դեպքում՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքին:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ պաշտպանը պարտավոր է՝

«(...)

2) ենթարկվել դատախազի, քննիչի, հետաքննության մարմնի, դատական նիստը նախագահողի օրինական կարգադրություններին.

3) մինչև ընդմիջում հայտարարելը առանց նախագահողի թույլտվության չլքել դատական նիստերի դահլիճը.

4) դատական նիստում պահպանել կարգուկանոն

(...)»:

Նշված կանոններից հետևում է, որ քրեական գործով պաշտպանն իրավասու չէ առանց նախագահող դատավորի թույլտվության լքել դատական նիստերի դահլիճը: Հետևաբար, այդպիսի վարքագիծ դրսևորած պաշտպանը խախտում է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետի և Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջները:

Խորհուրդը հիշեցնում է, որ փաստաբանը, ունենալով առանձնահատուկ հասարակական կարգավիճակ, ունի իրավական և բարոյական պարտականությունների լայն շրջանակ: Փաստաբանը՝ որպես իրավապաշտպան գործունեություն իրականացնող անձ, իրավունք ունի և պարտավոր է բարեխղճորեն պաշտպանել իր վստահորդների իրավունքներն ու օրինական շահերը՝ օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր միջոցներով: Հետևաբար փաստաբանի պարտականությունների հասցեատերերը ոչ միայն վստահորդներն են, այլև արդարադատության գործառույթ իրականացնող մարմինները՝ դատարանները: Փաստաբանի այս երկակի կարգավիճակը բխում է Կանոնագրքի 1.1 ենթակետի պահանջներից, որի համաձայն՝ *փաստաբանը կոչված է ծառայել արդարադատության շահերին ինչպես նաև այն իրավունքներին ու արդյունություններին, որոնք նրան վստահել են պաշտպանելու իր վստահորդի շահերը:*

Հաշվի առնելով փաստաբանի գործառույթների և դրանցից բխող պարտականությունների բազմազան բնույթը՝ ՀՀ օրենսդրությամբ և Կանոնագրքով սահմանված են փաստաբանի այն հիմնական պարտականությունները, որոնք նա ունի ինչպես վստահորդի, այնպես էլ՝ դատարանի հետ հարաբերություններում: Մասնավորապես, դատարանի հետ փաստաբանի հարաբերությունների կանոնակարգմանն է նվիրված Կանոնագրքի 4.1 կետը, որը, լինելով բլանկետային իրավադրույթ՝ հղում է պարունակում փաստաբանի և դատարանի հարաբերությունները կարգավորվող այլ իրավական ակտին, տվյալ դեպքում՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքին:

Սույն գործի շրջանակներում իրավական նշանակություն ունեն փաստաբանի հետևյալ դատավարական պարտականությունները՝ ներկայանալ վարույթ իրականացնող մարմնի՝ տվյալ դեպքում՝ դատարանի կանչով, ենթարկվել դատական նիստը նախագահողի օրինական կարգադրություններին և առանց դատական նիստը նախագահողի թույլտվության՝ չլքել դատարանի դահլիճը, եթե չի հայտարարվել ընդմիջում: Սույն պարտականությունների չկատարումը, համաձայն ՀՀ քրեական

դատավարության օրենսգրքի 314.¹-րդ հոդվածի 1-ին մասի, հանդիսանում է անհարգալից վերաբերմունք դատարանի նկատմամբ:

Փաստաբանի դատավարական պարտականությունները կազմում են նրա իրավական կարգավիճակի կարևոր մասը, քանի որ փաստաբանն ունի կրկնակի առաքելություն՝ մի կողմից պաշտպանել իր վստահորդի շահերն օրենքով չարգելված բոլոր միջոցներով, իսկ մյուս կողմից նպաստել դատարանի կողմից պատշաճ արդարադատության իրականացմանը: Վերջինս կարող է իրացվել, եթե փաստաբանն ըստ պատշաճի պահպանում է դատավարական ընթացակարգի կանոնները, իր վարքագծով նպաստում է դատարանի կողմից գործի արագ և օբյեկտիվ քննությանը: Դա ներառում է նաև փաստաբանի կողմից դատարանի օրինական կարգադրություններին և դատական նիստի սահմանված կարգին անշեղորեն հետևելը՝ այդպիսով դատարանի նկատմամբ ցուցաբերելով հարգանք, որպիսի պարտականությունը նրա վրա դրված է ինչպես ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով, այնպես էլ՝ Կանոնագրքով:

Հատկանշական է, որ նախկինում Պալատի խորհուրդը դատարանի դահլիճն առանց նախագահողի թույլտվության լքելու փաստաբանի վարքագիծը համարել է Կանոնագրքի դրույթներին հակասող: Այսպես, ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը (նախագահող՝ Ռուբեն Սահակյան) 16.11.2009թ. թիվ 29/1-Ա որոշմամբ փաստաբան Սեդա Սաֆարյանին ենթարկել է կարգապահական պատասխանատվության, այն բանի համար, որ փաստաբանը **«...խոչընդոտել է դատական նիստի բնականոն ընթացքը և առանց նախագահողի թույլտվության լքել է դատական նիստերի դահլիճը: Հետևաբար, նրա արարքում առկա են ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի, «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի, Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի և Պալատի կանոնադրության պահանջների խախտման հատկանիշներ»:**

Խորհուրդը նմանատիպ դիրքորոշում է արտահայտել նաև 23.11.2012թ. թիվ 22-ԿԳ/1-Ա և 22.02.2013թ. թիվ № 7-ԿԳ/1 Ա որոշումներով:

Այս ընդհանուր մոտեցումից, Պալատի խորհուրդը նախկինում շեղվել է միայն այն դեպքերում, երբ արձանագրել է դահլիճը լքելու ծանրակշիռ պատճառներ: Այսպես՝ ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդը (նախագահող՝ Ռուբեն Սահակյան, գեկուցող՝ խորհրդի անդամ Արա Զոհրաբյան) 12.11.2008թ. թիվ 22/11-Ա որոշմամբ փաստաբաններ Արա Զաքարյանի, Արթուր Գրիգորյանի և Դիանա Գրիգորյանի նկատմամբ հարուցված կարգապահական վարույթը կարճել է, ըստ էության, այն հիմքով, որ՝ նշված քրեական գործով դատավորի ոչ օրինական գործողություններն այլընտրանք չեն թողել փաստաբաններին: Պալատի խորհուրդը նշել է հետևյալը՝ **«...Ինչպես կարող է դատավորը կողմերին ուղարկել որոշում, իսկ դրանից մոտ 50 օր անց, երբ համոզվելով, որ ուղարկված որոշումն իր մեջ լուրջ թերություն է պարունակել, հայտարարել, որ իր մոտ այդ նույն ամսաթվով մեկ այլ որոշում էլ կա, սակայն այլ բովանդակությամբ:.. Դատավորի գործողությունների արդյունքում խախտվում են փաստաբանության անկախության և օրինապահության սկզբունքները: Փաստաբանը ստիպված է լինում դահլիճը լքելու միջոցով առարկել դատավորի ոչ օրինական գործողությունների դեմ»:** Պալատի խորհուրդը հայտնել է նաև հետևյալ դիրքորոշումը՝ **«Պալատի խորհուրդը միաժամանակ գտնում է, որ փաստաբանները իրավունք չունեն առանց նախագահող դատավորի թույլտվության լքելու դատական նիստերի դահլիճը և պարտավոր են**

հարգանք դրսևորել դատավորի և դատավարության մյուս մասնակիցների նկատմամբ: Այս մտրեցումից շեղումը կարող է առաջացնել կարգապահական պարասխանարվություն, բացառությամբ, երբ առկա կլինեն ծանրակշիռ պարճառներ:»:

Պալատի խորհուրդը փաստաբան Արայիկ Պապիկյանի՝ դահլիճը լքելու վարքագիճը քննարկելիս, ուսումնասիրության առարկա է դարճնում նաև այդ վարքագիճի դրսևորման պատճառները:

Ըստ հաստատվաճ փաստերի, փաստաբան Արայիկ Պապիկյանն այդպիսի վարքագիճ է դրսևորել, քանի որ իր պաշտպանյալը հանճնարարություն է տվել փաստաբան Արայիկ Պապիկյանին, որ վերջինս իր բացակայության պայմաններում չմասնակցի դատական նիստերին: **Պալատի խորհուրդը կարևոր է համարում սույն որոշմամբ փալ այն հարցի պարասխանը, թե՛ արդյոք նիստին չմասնակցելու (դահլիճը լքելու) վստահորդի հանճնարարությունը օրինական հանճնարարություն է, և արդյո՞ք փաստաբանը պարտավոր էր կատարել այդ հանճնարարությունը:**

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 68-րդ հոդվաճի 1-ին մասի համաճայն՝ պաշտպան է այն փաստաբանը, որը քրեական գորճով վարույթի ընթացքում ներկայացնում է կասկաճյալի կամ մեղադրյալի օրինական շահերը և նրանց ցույց է փալիս իրավաբանական օգնություն՝ օրենքով չարգելվաճ բոլոր միջոցներով:

Նույն օրենսգրքի 73-րդ հոդվաճի 5-րդ մասի 3-րդ կետի համաճայն՝ համաճայն՝ պաշտպանը պարտավոր է մինչև ընդմիջում հայտարարելը առանց նախագահողի թույլտվության չլքել դատական նիստերի դահլիճը:

«Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ հոդվաճի առաջին պարբերության համաճայն՝ «Փաստաբանն իրավունք չունի իրավաբանական օգնություն ստանալու համար դիմաճ անճի հանճնարարությունն ընդունելու, եթե՛

1) այն սկնհայտ անօրինական բնույթ է կրում.

(...)»

Կանոնագրքի 3.1.6 ենթակետի համաճայն՝ եթե վստահորդի հանճնարարությունը և նրա համար ցանկալի արդյունքի հասնելու միջոցները օրինական չեն, ապա փաստաբանը պետք է վստահորդին պարզաբանի դրանց կիրառման անթույլատրելիության մասին և ցույց փա նույն կամ նման արդյունքի հասնելու հնարավոր օրինական ճանապարհը, և եթե այդուհանդերճ չի հաջողվում վստահորդի հետ համաճայնության գալ և նրան հետ պահել անօրինական միջոցների կիրառման մտադրությունից, ապա փաստաբանը պարտավոր է հրաճարվել վստահորդի հանճնարարությունը ընդունելուց:

Նշվաճ կանոնների համակարգային վերլուճությունից ուղղակիորեն հետևում է, որ քրեական գորճով պաշտպանն իրավասու չէ առանց նախագահող դատավորի թույլտվության լքել դատական նիստերի դահլիճը, հետևաբար օրենքով արգելվող այդպիսի վարքագիճ դրսևորելուն ուղղվաճ վստահորդի հանճնարարությունն օրինական չի կարող լինել: Ոչ օրինական հանճնարարությունն ընդունելուց փաստաբանը պարտավոր է հրաճարվել: Փաստաբանն իրավունք չունի և չպետք է վստահորդից այնպիսի հանճնարարություն ընդունի, եթե ի սկզբանե այն հակասում է օրենքին կամ վարքագիճի կանոններին:

Վստահորդի ոչ օրինական հանճնարարությունը փաստաբանի համար պարտադիր

համարելու դեպքում, փաստաբանը կկորցնի իր անկախությունը և ստիպված կլինի ոչ իրավաչափ վարքագիծ դրսևորել, ինչն անթույլատրելի է:

Պալատի խորհուրդը եզրակացնում է, որ Արայիկ Պապիկյանի արարքը կատարված է դիտավորությամբ, այսինքն՝ վերջինս գիտակցել է իր վարքագծի ոչ իրավաչափ բնույթը:

Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ սույն գործով դատարանի դահլիճը լքելու ծանրակշիռ պատճառներ փաստաբան Արայիկ Պապիկյանը չի ունեցել, հետևաբար դիտավորությամբ այդպիսի (դահլիճը լքելու) վարքագիծ դրսևորելով խախտել է Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջը:

Կարգապահական տույժի ընտրությունը.

Օրենքի 39.9 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի խորհուրդը հաշվի է առնում նաև խախտման հետևանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:

Անդրադառնալով նշանակվելիք կարգապահական տույժի տեսակին՝ Պալատի խորհուրդը՝ հաշվի առնելով վերոհիշյալ հանգամանքները, այդ թվում՝ խախտման բնույթը և փաստաբանի անձը բնութագրող հանգամանքները, գտնում է, որ փաստաբան Արայիկ Պապիկյանի նկատմամբ պետք է կիրառել տույժ՝ նկատողության ձևով:

7.2 Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի խախտման մասով.

Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ փաստաբանը պարտավոր է ազնվորեն և բարեխղճորեն պաշտպանել վստահորդի իրավունքները և օրինական շահերը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված բոլոր միջոցներով ու եղանակներով:

Սույն իրավադրույթի նորմատիվ էությունը կայանում է նրանում, որ փաստաբանը, ելնելով իր իրավապաշտպան գործառույթից, պարտավոր է դրսևորել իր նշված գործառույթով պայմանավորված հասարակական հատուկ կարգավիճակին հարիր ազնիվ վարքագիծ վստահորդի հետ հարաբերություններում և առավելագույն ջանքեր գործադրել իր վստահորդի շահերը բոլոր օրինական միջոցներով պաշտպանելու ուղղությամբ:

Խորհուրդը գտնում է, որ սույն կարգապահական գործի քննության ընթացքում չեն ներկայացվել այնպիսի ապացույցներ, որոնցով կհաստատվեր Պատասխանողի կողմից Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի խախտում թույլ տալու հանգամանքը:

Ուստի, Խորհուրդը գտնում է, որ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի խախտման մասով կարգապահական վարույթը ենթակա է կարճման:

Վերոգրյալից ելնելով և ղեկավարվելով Օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 14-րդ կետի, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 39.7.- րդ հոդվածի 5-րդ մասի, 39.8.-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ, 39.9.-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, ՀՀ Փաստաբանների պալատի կանոնադրության 16.26-րդ կետի, Կարգի 28-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ և 30-րդ հոդվածի 5-րդ մասի պահանջներով Խորհուրդը՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց՝

1. Փաստաբան Արայիկ Պապիկյանին (արտոնագիր՝ թիվ 970) ճանաչել մեղավոր Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման համար:
2. Փաստաբան Արայիկ Պապիկյանի (արտոնագիր՝ թիվ 970) նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժ՝ նկատողություն:
3. Կարգապահական վարույթը «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի մասով կարճել:
4. Հանձնարարել Պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ սույն որոշման մասին հրազեկել կողմերին:

Ծանոթություն. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում սույն կետով նախատեսված բողոքարկման ժամկետն անցնելուց հետո:

ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի
կարգապահական գործով
նիստը նախագահող՝

Արայիկ Ղազարյան

15 մարտի 2018թ.
թիվ ԿԳ/51-Ա
ք. Երևան